

Základné jednotky v sústave SI

VELIČINA	JEDNOTKA	ZNAČKA	DEFINÍCIA
dĺžka	meter	m	dĺžka dráhy, ktorú prebehne svetlo vo vákuu za dobu 1/299 792 458 sekundy (1983)
hmotnosť	kilogram	kg	hmotnosť medzinárodného prototypu kilogramu považovaného za jednotku hmotnosti umiestneného v Ústave pre miery a váhy v Sevres pri Paríži (1889)
čas	sekunda	s	trvanie 9 192 631 770 periód žiarenia odpovedajúceho prechodu medzi dvoma veľmi jemnými hladinami základného stavu atómu cézia 133 (1967)
elektrický prúd	ampér	A	stály elektrický prúd, ktorý pri prietoku dvoma priamymi dlhými rovnobežnými vodičmi zanedbateľného kruhového prierezu, umiestnenými vo vákuu vo vzájomnej vzdialenosti 1 meter, vyvolá medzi nimi silu $2 \cdot 10^{-7}$ newton na meter ich dĺžky (1946)
termodynamická teplota	kelvin	K	1/273,16 termodynamickkej teploty trojného bodu vody (1967)
látkové množstvo	mol	mol	látkové množstvo sústavy, ktoré obsahuje toľko elementárnych entít (atómov, molekúl, iónov, elektrónov a iných špecifikovaných častíc), koľko je atómov v 0,012 kilograme uhlíka 12 (1971)
svietivosť	kandela	cd	v kolmom smere svietivosť povrchu 1/600 000 štvorcového metra čierneho telesa pri teplote tuhnutia platiny pri tlaku 101 325 pascalu (1967)

Vybrané odvozené jednotky

VELIČINA – DOPOR.OZNAČ.	NÁZOV JEDNOTKY	ZNAČKA	
plocha - S	štvorcový meter	m^2	
objem - V	kubický meter	m^3	
rýchlosť - v		m/s	
zrýchlenie - a		m/s^2	
rovinný uhol - φ	radián	rad	
priestorový uhol - Ω	steradián	sr	
uhlová rýchlosť - ω		rad/s	
uhlové zrýchlenie - α		rad/s ²	
frekvencia, kmitočet - f	hertz	Hz	s ⁻¹
hustota - ρ		kg/m ³	
sila - F	newton	N	kg.m/s ²
moment sily - τ		N.m	
hybnosť - p		kg. m.s ⁻¹	
moment hybnosti - L		kg.m ² .s ⁻¹	
moment zotrvačnosti - J		kg.m ²	
práca, energia, teplo - W, E, Q	joule	J	N.m
výkon - P	watt	W	J/s
tlak - p	pascal	Pa	N/m ²
tepelná kapacita - C		J/(kg.K)	
tepelná vodivosť - λ		W/(m.K)	

Celsiova teplota – t	stupeň Celsia	$^{\circ}\text{C}$	
entropia - S		J/K	
elektrický náboj - Q	coulomb	C	A.s
elektrický potenciál - φ	volt	V	W/A
intenzita elektrického poľa - E		V/m	N/C
dipólový moment - p		C.m	
elektrická indukcia - D		C/m^2	
polarizácia - P		$(\text{C.m})/\text{m}^3 = \text{C}/\text{m}^2$	
elektrický odpor - R	ohm	Ω	V/A
elektrická vodivosť - G	siemens	S	Ω^{-1}
rezistivita - ρ		$\Omega.\text{m}$	
konduktivita - σ		S/m	$\Omega^{-1}.\text{m}^{-1}$
kapacita - C	farad	F	$\text{C}/\text{V} = \text{A.s}/\text{V}$
magnetická indukcia - B	tesla	T	$\text{N}/(\text{C.m.s}^{-1})$
indukčný tok - Φ	weber	Wb	$\text{T.m}^2 = \text{V.s}$
indukčnosť – L, M	henry	H	$\text{V}/(\text{A.s}^{-1})$
magnetický moment - m		A.m^2	
intenzita magnetického poľa - H		A/m	
magnetizácia - M		$(\text{A.m}^2)/\text{m}^3 = \text{A}/\text{m}$	
Poyntingov žiarivý vektor – S		W/m^2	

Vybrané základné fyzikálne konštanty

KONŠTANTA	SYMBOL	PRIBLIŽNÁ HODNOTA
rýchlosť svetla vo vákuu	c	$3,00 \cdot 10^8$ m/s
elementárny náboj	e	$1,60 \cdot 10^{-19}$ C
gravitačná konštanta	κ	$6,67 \cdot 10^{-11}$ m ³ /s ² .kg
univerzálna plynová konštanta	R	8,31 J/mol.K
Avogadrovo číslo	N_A	$6,02 \cdot 10^{23}$ mol ⁻¹
Boltzmannova konštanta	k_B	$1,38 \cdot 10^{-23}$ J/K
Stefanova – Boltzmannova konštanta	σ	$5,67 \cdot 10^{-8}$ W/m ² .K ⁴
permitivita vákua	ϵ_0	$8,85 \cdot 10^{-12}$ F/m
permeabilita vákua	μ_0	$1,26 \cdot 10^{-6}$ H/m
Planckova konštanta	h	$6,63 \cdot 10^{-34}$ J.s
redukovaná Planckova konštanta	$\hbar$	$1,05 \cdot 10^{-34}$ J.s
hmotnosť elektrónu	m_e	$9,11 \cdot 10^{-31}$ kg
hmotnosť protónu	m_p	$1,67 \cdot 10^{-27}$ kg
merný náboj elektrónu	e/m_e	$1,76 \cdot 10^{11}$ C/kg
magnetický moment elektrónu	μ_e	$9,28 \cdot 10^{-24}$ J/T
magnetický moment protónu	μ_p	$1,41 \cdot 10^{-26}$ J/T
Bohrov magnetón	μ_B	$9,27 \cdot 10^{-24}$ J/T
Bohrov polomer	r_B	$5,29 \cdot 10^{-11}$ m
Comptonova vlnová dĺžka elektrónu	λ_C	$2,43 \cdot 10^{-12}$ m